

Toets nieuw Associate- degreeprogramma Service, Welzijn & Zorg Stenden Hogeschool

31 mei 2017

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	6
3	Beschrijving van het programma	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Profiel instelling	7
3.3	Profiel Ad-programma	7
4	Ad-programmabeoordeling	8
4.1	Beoogde eindkwalificaties	8
4.2	Onderwijsleeromgeving	10
4.3	Toetsing	15
4.4	Algemene conclusie over de kwaliteit van het Ad-programma	16
4.5	Aanbevelingen	17
5	Overzicht oordelen	18
	Bijlage 1: Samenstelling panel	19
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	21
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	23
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	24

1 Samenvattend advies

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

Het Ad-programma Service, Welzijn & Zorg (SW&Z) van Stenden Hogeschool wil inspelen op de veranderende zorgvraag, waarbij het minder gaat om het medische begrip 'gezondheid', maar waarbij de kwaliteit van leven van mensen en het vermogen van mensen om hier zelf regie op te voeren centraal komen te staan. Door de verbinding van de drie dimensies service, welzijn en zorg leren professionals op een nieuwe, meer integrale wijze te handelen in authentieke beroepssituaties die qua complexiteit, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid passen bij niveau 5. De doelgroep bestaat primair uit mbo-opgeleide medewerkers van zorg- en welzijnsinstellingen die zich op een hoger niveau willen ontwikkelen. De opleiding maakt gebruik van de praktijksetting van de studenten, is flexibel ingericht en werkt met leeruitkomsten en leerwegaafhankelijke toetsing. Het panel is enthousiast over dit innovatieve programma, dat aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen, en de consistente wijze waarop het samen met het werkveld is uitgewerkt.

Het Ad-programma omvat drie kerntaken op micro- (cliënt), meso- (organisatie) en macroniveau (beroepsgroep). De kerntaken zijn uitgewerkt in metacompetenties en leeruitkomsten. Het panel kon tijdens het bezoek vaststellen dat er met veel enthousiasme en gedrevenheid is gewerkt aan de opzet van het programma en dat er een stevige basis ligt. Alle elementen zijn aanwezig. Voor een deel dienen deze nog verder doorontwikkeld en geïntegreerd te worden. In het beroepsprofiel verdient de inbreng van de 'service'-component nadere uitwerking en het onderscheid tussen Ad- en hbo-bachelorniveau kan wat betreft complexiteit, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid nog aangescherpt worden. Het panel vindt het belangrijk dat studenten in het programma kennismaken met meerdere contexten, zowel in de intra- als de extramurale zorg. Daardoor wordt het Ad-programma een brede beroepsopleiding in plaats van een functiegerichte opleiding. De integratie van leeruitkomsten, niveau-indicatoren, aan beroepsbekwaamheid verbonden vormen van handelen, en zorggebieden is nog niet af. Omdat het ontwerpteam al activiteiten organiseert om dit nader uit te werken, heeft het panel er vertrouwen in dat er bij de start van het programma een heldere uitwerking zal liggen waarop begeleiding en toetsing gebaseerd kunnen worden. Het panel beoordeelt standaard 1 als voldoende.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De beoogde eindkwalificaties zijn vertaald in acht thema's die zowel het micro-, meso- als macroniveau omvatten. Voor elke eenheid is een kennisbasis geformuleerd. De diepgang en het niveau waarop de kennis beheerst moet worden, zijn niet in detail gedefinieerd vanwege het vraaggestuurde karakter van het programma. Het panel is het eens met dit uitgangspunt, maar adviseert de opleiding om in overleg met de betrokken partijen vast te leggen welke typen authentieke beroepssituaties minimaal aan de orde moeten komen en waaraan de te ontwikkelen competenties en toetscriteria gekoppeld kunnen worden.

De student start het leren in de eigen beroepspraktijk. Deze leeromgeving motiveert studenten in het leren voor het beroep. Aan het begin van de opleiding vindt een niveaubepaling plaats en aan het begin van elke eenheid bespreekt de student met zijn/haar coach waaraan de komende periode gewerkt gaat worden, aansluitend bij de werksituatie van de student. De afspraken over leeractiviteiten, begeleiding en toetsing monden uit in een leerarrangement. Het leren vindt plaats in de driehoek student-werkveld-

onderwijs, waardoor een leergemeenschap (*learning community*) tot stand komt. Deze *learning communities* maken ook de zittende medewerkers nieuwsgierig naar nieuwe methoden en inzichten. Op deze manier ondersteunen het onderwijsproces van de studenten en het transitieproces van de organisatie elkaar en komt op natuurlijke wijze leven lang leren tot stand.

De student kan flexibel en op maat gebruikmaken van het onderwijsaanbod. Deels gebeurt dat in de vorm van zelfstudie en daarnaast in een vraaggestuurd aanbod van ateliers. Aan de hand van de vragen waar studenten mee komen, organiseert de opleiding ateliers waarin theorie aan de orde komt, soms met inzet van gastdocenten, en waarin vaardigheden geoefend kunnen worden. In de atelierruimtes is bronnenmateriaal aanwezig en kunnen studenten voor zichzelf werken.

Tijdens de opleiding werken de studenten aan twee leerlijnen: (1) persoonlijke ontwikkeling en (2) de ontwikkeling van eigen vakmanschap. In beide leerlijnen staan (zelf)reflectie en eigen regie centraal. Studenten worden hierbij individueel begeleid door een (studie)coach die in de praktijk aanwezig is en met wie de student wekelijks een half uur overlegt over de voortgang. Daarnaast zitten coach, student en praktijkbegeleider elke drie weken bij elkaar. Tot slot is er sprake van groepscoaching met studenten van diverse opleidingen in de vorm van intervisie.

Naast de praktijk- of werkbegeleider en de studiecoach komen de Ad-studenten in aanraking met docenten in de rol van leermakelaar, vakspecialist en examiner. Het panel kon tijdens het bezoek nog niet spreken met docenten, omdat die nog niet specifiek voor dit Ad-programma zijn geworven. Het panel adviseert op korte termijn te starten met de werving en eventueel aanvullende scholing van docenten, zodat zij voldoende voorbereid aan hun nieuwe opdracht kunnen beginnen. Gelet op het aantal toe te laten studenten en het benodigde aantal fte, evenals de reeds betrokken expertise binnen de onderwijsinstelling en het werkveld, acht het panel het reëel dat tijdig de geschikte docenten geworven zullen worden.

Samenvattend is het panel van oordeel dat het onderwijsconcept voldoende is uitgewerkt om ervoor te zorgen dat studenten de beoogde eindkwalificaties kunnen realiseren. Het panel beoordeelt standaard 2 als voldoende.

Standaard 3. Systeem van toetsing

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsing goed aansluit bij het onderwijsconcept en bij het onderwijsprogramma en consistent is uitgewerkt in de combinatie van formatieve en summatieve toetsing. Het systeem stelt wel hoge eisen aan de borging. Het performance assessment kan pas uitgevoerd worden als de leeruitkomsten en beroepsbekwaamheden op niveau 5 zijn geoperationaliseerd en er heldere criteria zijn vastgelegd. Voor het civiel effect van het diploma is dit noodzakelijk. Het panel heeft er vertrouwen in dat dit tijdig gereed zal zijn, omdat er al een start is gemaakt met de kalibreersessies. Er zijn voldoende borgingsmechanismen in de vorm van Onderwijs- en examenregeling, examencommissie, toetscommissie, vierogenprincipe en docentprofessionalisering. Het panel beoordeelt standaard 3 daarom als voldoende.

Het panel komt tot een eindoordeel voldoende ten aanzien van de kwaliteit van het nieuwe Associate-degreeprogramma Service, Welzijn & Zorg van de Stenden Hogeschool en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 31 mei 2017

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuw
Associate-degreeprogramma Service, Welzijn & Zorg van de Stenden Hogeschool,

Mr. drs. Kete Kervezee
(voorzitter)

Dr. Marianne van der Weiden
(secretaris)

2 Werkwijze panel

Ter beoordeling van de beperkte Toets nieuw Associate-degreeprogramma Service, Welzijn & Zorg van de Stenden Hogeschool heeft de NVAO een panel vastgesteld met volgende samenstelling:

- Mr. drs. Kete Kervezee (voorzitter), voormalig voorzitter adviescommissie inzake nieuwe zorgberoepen, oud-inspecteur-generaal voor het onderwijs, oud-voorzitter PO-raad;
- Dr. Jean Pierre Wilken, lector bij het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht;
- Dr. Tineke Schoot, hoofddocent aan de opleiding hbo-bachelor Verpleegkunde aan Zuyd Hogeschool;
- Arend Wesdijk (student-lid), student aan de deeltijd bacheloropleiding Culturele Maatschappelijke Vorming van de Hogeschool Utrecht.

Het panel werd bijgestaan door drs. Henri Ponds, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en dr. Marianne van der Weiden, secretaris.

In bijlage 1 zijn korte cv's van de leden opgenomen. Alle panelleden en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe Ad-programma van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 9832) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de instelling verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. In bijlage 3 van dit adviesrapport is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft ontvangen. Op 10 april 2017 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en de vragen geformuleerd die het panel in de verschillende gesprekken met de aanvrager wilde bespreken.

Op 11 april 2017 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de instelling. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 3 mei 2017 aan de instelling voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De instelling heeft op 23 mei 2017 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot drie redactionele wijzigingen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 31 mei 2017 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van het programma

3.1 Algemeen

Instelling:	Stenden Hogeschool
Ad-programma:	Service, Welzijn & Zorg
Variant:	deeltijd
Afstudeerrichtingen:	niet van toepassing
Locaties:	Leeuwarden
Studieomvang (EC):	120 EC
CROHO-onderdeel:	Gedrag en maatschappij
Graad:	AD

3.2 Profiel instelling

Stenden Hogeschool biedt associate degree, bachelor en master programma's aan in zes sectoren: Hotel, toerisme en vrije tijd, Management en economie, Onderwijs, Hulpverlening, Techniek en chemie en ICT. Aan Stenden Hogeschool studeren 11.000 studenten en werken 900 medewerkers. Stenden profileert zich als internationale en interculturele hogeschool, met meer dan 90 nationaliteiten en vestigingen in Noord-Nederland en het buitenland. Er zijn vestigingen in Leeuwarden (hoofdvestiging), Emmen, Meppel, Assen, Groningen, Bali (Indonesië), Port Alfred (Zuid-Afrika), Doha (Qatar) en Bangkok (Thailand), met elk een eigen opleidingsaanbod.

3.3 Profiel Ad-programma

Het Ad-programma Service, Welzijn & Zorg wil inspelen op de veranderende zorgvraag, waarbij het minder gaat om het medische begrip 'gezondheid', maar waarbij de kwaliteit van leven van mensen en het vermogen van mensen om hier zelf regie op te voeren centraal komen te staan. Door de verbinding van de drie dimensies service, welzijn en zorg leren professionals op een nieuwe, meer integrale wijze te handelen en maken ze de transitie van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. De doelgroep bestaat primair uit mbo-opgeleide medewerkers van zorg- en welzijnsinstellingen die zich op een hoger niveau willen ontwikkelen. De opleiding maakt gebruik van de praktijksetting van de studenten, is flexibel ingericht en werkt met leeruitkomsten en leerwegaafhankelijke toetsing. Met het Ad-diploma kunnen studenten doorstromen naar de bachelor Sociaal-Pedagogische Hulpverlening. De opleiding bestaat uit acht eenheden, die zich richten op het microniveau (dagelijks functioneren), mesoniveau (sociale benadering) en macroniveau (het brede perspectief). In schema:

Reflectieve professional en kwaliteitsbevorderaar	Het brede perspectief	Werken aan onderzoek en ontwikkeling
		Werken vanuit visie en beleid, nationale en internationale context
		Werken aan professionaliteit en professionalisering
Samenwerkingspartner en organisator	Sociale benadering	Integratief werken
		Sociaal-maatschappelijke participatie
Hulpverlener en gezondheidsbevorderaar	Dagelijks functioneren	Mentaal welbevinden en leefplezier
		Hospitality en technologie
		Preventieve gezondheid

4 Ad-programmabeoordeling

Van toepassing is het Kader voor de beperkte Toets nieuw Ad-programma van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 9832). Dit kader wordt gebruikt als de instelling beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg. De beoordeling is gericht op drie vragen:

1. Wat beoogt het Ad-programma?
2. Hoe wil het Ad-programma dit realiseren?
3. Hoe wil het Ad-programma dit toetsen?

Deze drie vragen zijn vertaald in drie standaarden. Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een tweepuntsschaal: voldoet of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden of negatief.

Bij de beoordeling worden de volgende definities gehanteerd. Deze definities hebben zowel betrekking op de scores van de standaarden als op de scores van het Ad-programma in totaal.

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een Ad-programma binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

Het Ad-programma voldoet niet aan de basiskwaliteit.

Voldoende

Het Ad-programma voldoet aan de basiskwaliteit.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van het Ad-programma zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Het Ad-programma Service, Welzijn & Zorg (SW&Z) heeft als doel professionals op te leiden die werkzaam zijn in het sociale domein op het snijvlak van service (*hospitality*), welzijn en zorg. Door een integratieve benadering van deze thema's zullen de professionals een voortrekkersrol kunnen vervullen in de veranderende zorgvraag, waarbij het gaat om kwaliteit van leven en het vermogen van mensen om hier zelf invulling aan te geven. De verbinding tussen het sociale domein en de gezondheidszorg sluit aan bij het begrip positieve gezondheid, zoals gedefinieerd door Huber, en is vastgelegd in het nieuwe landelijke opleidingsdocument Sociaal Werk (2017). De vraag naar professionals op Ad-niveau komt uit het werkveld. Daar blijkt dat er naast de werknemers die opgeleid zijn op mbo-niveau 3 en 4, behoefte is aan medewerkers die zowel op micro- (cliënt), meso- (organisatie) als macroniveau (beroepsgroep) kunnen werken. De nieuwe rollen en taken vragen om *21st century skills* en een doorontwikkeling naar een meeromvattend niveau van

functioneren, waarin een servicegerichte integrale benadering van welzijn en zorg centraal staat. In het course document van het Ad-programma (opleidingsbeschrijving) is een aanzet gegeven tot een beroepsprofiel dat hier naar het oordeel van het panel bij past. De integratie van zorg en welzijn komt hierin goed naar voren, de inbreng van het aspect 'service' kan nog beter worden uitgewerkt. Ook in de gesprekken tijdens het bezoek bleef dit onderdeel nog wat diffuus.

Het Ad-programma omvat drie kerntaken:

1. bevorderen van het sociaal functioneren van mensen en hun sociale context;
2. versterken van de organisatorische verbanden waarbinnen sociaal werk plaatsvindt;
3. bevorderen van de eigen professionaliteit en de ontwikkeling van het beroep.

Deze kerntaken zijn uitgewerkt in metacompetenties en leeruitkomsten. Aan de hand van het NLQF (*Netherlands Qualification Framework*, Nederlands kwalificatieraamwerk) expliciteert de hogeschool in het informatiedossier het verschil tussen mbo-4, Ad en bachelor. Daaruit blijkt voor het panel voldoende duidelijk welk niveau beoogd wordt. Het verschil met het meer uitvoerende niveau dat op niveau 4 wordt verwacht, is helder. Het verschil met de hbo-bachelor kan nog worden aangescherpt wat betreft authentieke beroepssituaties die qua complexiteit, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid passen bij niveau 5. Zo is ook nog niet helemaal uitgewerkt wat van de Ad-studenten wordt verwacht op het gebied van onderzoek en wat op Ad-niveau realistisch is. Het panel vernam tijdens het bezoek dat het ontwerpteam zich hiervan bewust is en dat er al een eerste kalibreersessie is georganiseerd om samen met het werkveld de leeruitkomsten op niveau 5 nader te specificeren. Dit zal leiden tot criteria die als leidraad kunnen dienen bij de begeleiding van studenten en bij de toetsing van de eindkwalificaties. Het panel beveelt aan deze kalibreersessies voort te zetten en ook te benutten om tot een goede integratie te komen van leeruitkomsten, niveau-indicatoren en zorggebieden.

De contexten waarbinnen de Ad-opgeleide professional werkt, zullen in eerste instantie vooral de ouderenzorg en de gehandicaptenzorg zijn, omdat de urgentie daar het meest gevoeld wordt. Vertegenwoordigers van dit werkveld zijn betrokken geweest bij het ontwerp van het Ad-programma. De hogeschool wil het programma starten in een beperkt aantal zorginstellingen, met een groep in Leeuwarden en één in Emmen, en daarna geleidelijk uitbouwen. Andere relevante contexten die in het informatiedossier genoemd worden, zijn de maatschappelijke opvang en vluchtelingenwerk. In het gesprek met het werkveld bleek dat er ook behoefte is aan de nieuwe Ad-professionals in de extramurale zorg. Er werden voorbeelden genoemd, zoals de combinatie van wijkverpleegkundige en wijkbegeleider in de thuiszorg, samenwerking tussen welzijnswerkers en zorgverleners in sociale teams in gemeenten en het werken in kleinschalige woonvormen in combinatie met wijkcentrum, bibliotheek en een spreekuur van de gemeente. Het panel ondersteunt de geleidelijke aanpak bij het uitbouwen van het programma. Wel vindt het panel het belangrijk dat de combinatie van intra- en extramurale zorg vanaf het begin vorm krijgt en dat het aangrijpingspunt van handelen voor studenten ook de extramurale context moet zijn. Dit voorkomt ook het risico dat het Ad-programma een functiegerichte opleiding wordt in plaats van een brede beroepsopleiding.

De doelgroep van het Ad-programma bestaat vooral uit mbo-4-opgeleide werkenden die zich verder willen ontwikkelen. De hogeschool heeft onderzoek laten uitvoeren onder werkgevers, waaruit bleek dat er behoefte is aan een Ad SW&Z. Werkgevers geven aan dat

deze Ad voor bijvoorbeeld de functiegroep zorgcoördinatoren en verzorgenden op mbo-4 niveau, mbo-verpleegkundigen en mbo-sociaal werkers een goede mogelijkheid biedt om het hbo-niveaus te bereiken. De Ad betekent voor deze groep medewerkers een reële stap naar het hbo-niveau. Uit de gesprekken met regionale werkgevers tijdens het bezoek bleek dat zij hun medewerkers willen laten deelnemen aan het Ad-programma, omdat ze verwachten dat de nieuw-opgeleiden kunnen bijdragen aan de transitie die ze in hun organisatie willen doorvoeren naar meer geïntegreerde zorg. Uit de gesprekken met (oud)-studenten op niveau mbo-4 bleek ook dat zij hierin geïnteresseerd zijn. Het panel constateert dat het Ad-programma voorziet in een duidelijke behoefte in de beroepspraktijk.

Overwegingen

Het panel waardeert het initiatief voor het Ad-programma SW&Z en de wijze waarop het in een positieve afstemming met het werkveld is ontwikkeld. Het gaat om een vernieuwend programma dat past bij de transitie die momenteel plaatsvindt in de zorg- en welzijnssector. Zowel in de stukken als in de gesprekken is de noodzaak van het programma aangetoond. Het programma biedt kansen voor innovatie van de beroepspraktijk. Het zal helpen het huidige personeel tot een hoger niveau te scholen en op die manier een opwaartse druk genereren in het personeelsbestand.

Het panel kon tijdens het bezoek vaststellen dat er met veel enthousiasme en gedrevenheid is gewerkt aan de opzet van het programma en dat er een stevige basis ligt. Alle elementen zijn aanwezig. Voor een deel dienen deze nog verder doorontwikkeld en geïntegreerd te worden. In het beroepsprofiel verdient de inbreng van de 'service'-component nadere uitwerking en het onderscheid tussen Ad- en hbo-bachelorniveau kan nog aangescherpt worden. Het panel beveelt aan vanaf het begin ook te werken aan de combinatie van intra- en extramurale zorg. De integratie van leeruitkomsten, indicatoren van NLQF-niveau 5, aan beroepsbekwaamheid verbonden vormen van handelen, en zorggebieden is nog niet af. Omdat het ontwerpteam zich hiervan bewust is en al activiteiten organiseert om dit nader uit te werken, heeft het panel er vertrouwen in dat er bij de start van het programma een heldere uitwerking zal liggen waarop begeleiding en toetsing gebaseerd kunnen worden.

Samenvattend komt het panel tot de conclusie dat de beoogde eindkwalificaties van het Ad-programma wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie voldoende geconcretiseerd zijn. Doordat ze aansluiten bij (inter)nationale ontwikkelingen in het werkveld, voldoen ze aan internationale eisen.

Conclusie: Voldoet

4.2 Onderwijsleeromgeving

4.2.1 Standaard 2

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Kenmerkend voor het Ad-programma SW&Z is de flexibele opzet, die uitgaat van vraaggestuurd onderwijs en leerwegaafhankelijke toetsing op basis van leeruitkomsten. Het didactisch concept stoelt op een constructivistische benadering waarin studenten zoveel

mogelijk hun eigen leren vormgeven en voortbouwen op de voorkennis waarover ze beschikken. Het vertrekpunt van werkplekleren motiveert studenten in het leren voor het beroep.

Inhoud

De beoogde eindkwalificaties zijn vertaald in acht thema's die zowel het micro-, meso- als macroniveau omvatten. Op microniveau gaat het om (1) Preventieve gezondheid, (2) Hospitality en technologie en (3) Mentaal welbevinden en leefplezier; op mesoniveau om (4) Sociaal-maatschappelijke participatie en (5) Integratief werken; en op macroniveau om (6) Werken aan professionaliteit en professionalisering, (7) Werken vanuit visie en beleid, nationale en internationale context en (8) Werken aan onderzoek en ontwikkeling. Elk thema is uitgewerkt in leeruitkomsten die studenten in een leereenheid van 15 EC moeten behalen. De volgorde van de eenheden is vrij. Na het behalen van vier eenheden (60 EC) legt de student een performance assessment af, waarmee de propedeuse is behaald.

Voor elke eenheid is een kennisbasis geformuleerd, bestaande uit relevante onderwerpen waar de student weet van moet hebben. De diepgang en het niveau waarop de kennis beheerst moet worden, is niet nader gedefinieerd, omdat dat deels afhangt van de situaties waarmee de student in het werk in aanraking komt. Het panel kan zich hierin vinden omdat een gedetailleerd uitgewerkte literatuurlijst te zeer aanbodgestuurd zou zijn en niet past bij het gekozen onderwijsconcept. Het panel is het eens met het uitgangspunt dat studenten leren aan de hand van beroepssituaties die representatief zijn voor de beroepspraktijk van de Ad'er SW&Z en dat dit niet op voorhand in detail kan worden vastgelegd. Wel adviseert het panel de opleiding om in overleg met de betrokken partijen vast te leggen welke typen authentieke beroepssituaties minimaal aan de orde moeten komen en waaraan de te ontwikkelen competenties en toetscriteria gekoppeld kunnen worden. Deze beroepssituaties moeten de studenten ervaringen bieden die overdraagbaar zijn naar andere situationele contexten. Hieraan dient tevens relevante literatuur gekoppeld te worden. Ook moet worden vastgelegd op welke wijze de opleiding de competenties kan toetsen, wanneer één of enkele van deze authentieke beroepssituaties zich in de praktijk niet voordoet of voordoen.

Werkplekleren

De student start het leren in de eigen beroepspraktijk. Aan het begin van een eenheid bespreekt de student met zijn/haar coach waaraan de komende periode gewerkt gaat worden, aansluitend bij de relevante uitdagingen in de werksituatie van de student. De afspraken over leeractiviteiten, begeleiding en toetsing monden uit in een leerarrangement dat wordt vastgelegd in een onderwijsovereenkomst. Het leren vindt plaats in de driehoek student-werkveld-onderwijs, waardoor een leergemeenschap (*learning community*) tot stand komt die bestaat uit zowel de studenten als de medewerkers van de betreffende instelling. Het panel hoorde tijdens het bezoek hoe deze *learning communities* ook de zittende medewerkers nieuwsgierig maken naar nieuwe methoden en inzichten. Op deze manier ondersteunen het onderwijsproces van de studenten en het transitieproces van de organisatie elkaar en komt op natuurlijke wijze leven lang leren tot stand. Het panel geeft in overweging ook overkoepelende *learning communities* te organiseren, waarin studenten uit verschillende praktijkorganisaties met elkaar in contact komen. Dit kan bijdragen aan het interprofessioneel werken waarvoor de studenten worden opgeleid.

Om het leren op Ad-niveau in de werkpraktijk mogelijk te maken worden er eisen gesteld aan de werkplek en aan de begeleiding. De hogeschool voert een scan uit van de werkplek om te beoordelen of de student werkzaamheden op het vereiste niveau kan uitvoeren en of

hij/zij daarvoor voldoende tijd krijgt. In principe heeft een student minimaal twaalf uur per week nodig om naast het werk bezig te zijn met verdieping (werken aan kennis en vaardigheden). Uit het gesprek met degenen die nu als mbo-student in de betrokken organisaties werkzaam zijn, blijkt dat dit geen probleem is en dat ze voldoende tijd krijgen om te leren.

In de loop van het programma moeten de studenten minimaal één eenheid in een andere context uitvoeren dan de eigen werkplek. Dit kan in theorie een andere afdeling zijn bij dezelfde organisatie of een vergelijkbare afdeling bij een andere organisatie, maar het panel vindt dit te beperkt. Het panel adviseert ervoor te zorgen dat elke student tijdens de opleiding voldoende brede ervaring opdoet en ten minste kennismaakt met zowel de intramurale als de extramurale zorg, zoals bij standaard 1 al is vermeld.

Werkvormen

De student kan flexibel en op maat gebruikmaken van het onderwijsaanbod. Deels gebeurt dat in de vorm van zelfstudie en daarnaast in ateliers. Aan de hand van de vragen waar studenten mee komen, organiseert de opleiding ateliers waarin theorie aan de orde komt, soms met inzet van gastdocenten/gastsprekers, en waarin vaardigheden geoefend kunnen worden. Studenten kunnen hiervoor intekenen. De ateliers staan ook open voor medewerkers van de organisatie waar de studenten werken. Een atelier is niet alleen een georganiseerde bijeenkomst, maar is ook een fysieke ruimte waar bronnenmateriaal aanwezig is en waar studenten zich individueel kunnen verdiepen. De ateliers bieden mogelijkheden voor *e-learning* en *blended learning*. Het ontwerpteam heeft ervaring met de werking van deze ateliers, omdat ze al vijf jaar gebruikt worden voor de mbo-studenten die vanuit het Friesland College bij de betrokken zorginstellingen hun opleiding volgen. In de mbo-opleidingen heten ze werkplaatsen, maar het principe is hetzelfde. Tijdens het bezoek kon het panel binnenlopen bij een van deze ateliers/werkplaatsen. Daaruit bleek dat dit een goed uitgeruste werkruimte is waar studenten onder begeleiding van een docent zowel individueel als groepsgewijs aan theorie en vaardigheden kunnen werken.

In-, door- en uitstroom

In eerste instantie richt het programma zich op werkende studenten met een mbo-opleiding. Formeel staat het programma ook open voor havisten, maar deze instroomcategorie zal waarschijnlijk beperkt blijven. Omdat zij in deze deeltijdopleiding ook in de praktijk werkzaam zullen zijn, verwacht het management dat ze hun gebrek aan werkervaring snel zullen kunnen wegwerken. Het panel deelt deze inschatting, al blijft goede studievoorlichting zeker voor deze groep extra belangrijk om verkeerde verwachtingen te voorkomen.

Het flexibele en vraaggestuurde karakter van het programma vraagt een grote zelfstandigheid van de studenten. Doordat er voornamelijk met formatieve beoordeling wordt gewerkt (zie standaard 3), kunnen studenten niet zakken voor toetsen of vakken. In de gesprekken kreeg het panel de toelichting dat de meeste studenten door deze aanpak intrinsiek sterk gemotiveerd raken en zich gestimuleerd voelen om steeds nieuwe vragen te stellen en zich verder te ontwikkelen. Voor sommige studenten is deze methode minder geschikt. Zij trekken zich terug als ze merken dat de werkwijze niet bij hen past. De opleiding is zich ervan bewust, zo bleek tijdens het bezoek, dat er een zekere spanning bestaat tussen de hoge mate van zelfstandigheid die verwacht wordt enerzijds en anderzijds het uitgangspunt van de Ad die ook haalbaar moet zijn voor mbo-studenten voor wie hbo (nog) te moeilijk is. De opleiding zal daarom voor intensieve begeleiding van

studenten zorgen in de beginfase, om hen wegwijs te maken in die grote mate van zelfstandigheid.

Na afronding van het Ad-programma kunnen studenten zonder nadere eisen doorstromen naar de hbo-bachelor Sociaal-Pedagogische Hulpverlening van Stenden Hogeschool. Afhankelijk van hun vooropleiding kunnen studenten ook doorstromen naar een hbo-bachelor die daarop aansluit, zoals bijvoorbeeld mbo-verpleegkundigen naar de hbo-bachelor Verpleegkunde.

Begeleiding

Tijdens de opleiding werken de studenten aan twee leerlijnen: (1) persoonlijke ontwikkeling en (2) de ontwikkeling van eigen vakmanschap. In beide leerlijnen staan (zelf)reflectie en eigen regie centraal. De student wordt zich bewust van de vaak impliciete voorkennis (*tacit knowledge*) die hij/zij al beheerst, en van de kennis en vaardigheden die nog ontwikkeld moeten worden om de beoogde leeruitkomsten te behalen. Studenten worden hierbij individueel begeleid door een (studie)coach die in de praktijk aanwezig is en met wie de student wekelijks een half uur overlegt over de voortgang en welke activiteiten hij/zij de komende week gaat uitvoeren. Daarnaast zitten coach, student en praktijkbegeleider elke drie weken bij elkaar. Tot slot is er sprake van groepscoaching in de vorm van intervisie, gezamenlijke themabesprekingen en portfolio-ontwikkeling. Bij de groepscoaching zoals die nu bij de mbo-opleidingen plaatsvindt, kan het gaan om een combinatie van studenten van verschillende niveaus en uit verschillende opleidingen. Dat verbreedt de horizon van de studenten en brengt hen tot de formulering van nieuwe vragen en dergelijke gemengde groepen zouden naar het oordeel van het panel ook voor de Ad-studenten een goede optie zijn. Het panel wijst erop dat niet onderschat moet worden welke eisen er horen bij intercollegiale uitwisseling en intervisie en de veilige leeromgeving die daarvoor nodig is. Dat vergt scholing, zowel van de studenten als van de begeleiders op de werkvloer. Het panel adviseert hier aandacht aan te besteden bij de professionalisering van begeleiders.

Docenten

Studenten worden begeleid door praktijk- of werkbegeleiders en door coaches. De rol van de coach is cruciaal om de student te helpen zich verder te ontwikkelen. Hij/zij doet dat door steeds de juiste vragen te stellen en te wijzen op bronnen die de student kan gebruiken. De coach is een docent van Stenden Hogeschool, houdt de stip op de horizon in het oog en is op de hoogte van de leermogelijkheden die zowel de praktijkcontext als de hogeschool kan bieden. Praktijk- of werkbegeleiders worden door Stenden geschoold om de leerprocessen goed te kunnen begeleiden.

Naast de praktijk- of werkbegeleider en de studiecoach komen de Ad-studenten in aanraking met docenten in de rol van leermakelaar, vakspecialist en examinator. De rol van leermakelaar wordt vaak gecombineerd met die van studiecoach, terwijl de vakspecialist vooral optreedt in de ateliers. Een examinator is altijd een andere docent dan de studiecoach van een student. Het panel kon tijdens het bezoek nog niet spreken met docenten, omdat die nog niet specifiek voor dit Ad-programma zijn geworven. Wel was bij een van de gesprekken een docent aanwezig die nu als coach bij de bacheloropleiding Sociaal-Pedagogische Hulpverlening betrokken is. Dat maakte voor het panel inzichtelijk hoe een coach werkt. De docentenacademie van Stenden Hogeschool (My Stenden Academy) werkt de competenties uit waaraan nieuwe coaches moeten voldoen, en biedt docenten de gelegenheid zich op dit vlak nader te professionaliseren. De ervaring heeft geleerd dat vooral de innovatieve medewerkers zich melden om ingezet te worden bij het

nieuwe flexibele onderwijs. De ontwikkelingsgerichte benadering spreekt hen aan. Het management heeft er daarom vertrouwen in dat het Ad-programma op tijd over de juiste docenten kan beschikken. Het panel deelt dit optimisme, mede omdat het niet om grote aantallen gaat. Voor 24 studenten is naar verwachting één fte nodig en het management gaat ervan uit dat er bij de start met twee groepen van 24 studenten wordt begonnen, een in Friesland en een in Drenthe. De studenten zullen naar verwachting afkomstig zijn uit drie of vier instellingen per provincie, waardoor het reëel mogelijk is voor de docenten om een dag per week op de werkplek aanwezig te zijn. Wel vindt het panel het belangrijk dat op korte termijn gestart wordt met de werving, zodat de nieuwe docenten voldoende voorbereid aan hun nieuwe opdracht kunnen beginnen.

Overwegingen

Het panel is positief over het gekozen onderwijsconcept. Dat studenten zelf de volgorde kunnen bepalen waarin ze aan de verschillende eenheden werken, dat ze leren aan de hand van leeruitkomsten die leerwegaafhankelijk getoetst worden, en dat ze hun eigen leervragen formuleren aan de hand van wat ze in de werkpraktijk tegenkomen, leidt in samenhang tot een mooi flexibel programma. Dat de student eigenaar is van het eigen leerproces draagt bij aan de intrinsieke motivatie en maakt studenten initiatiefrijker dan in een schoolse situatie. Leren aan de hand van de eigen praktijk heeft een zeker risico dat de opleiding te smal wordt en eerder tot een functiegerichte dan een volwaardige beroepsopleiding leidt. Dit kan worden ondervangen door te zorgen dat studenten in uiteenlopende contexten ervaring opdoen, zowel intramuraal als extramuraal, en door overkoepelende *learning communities* te organiseren met studenten uit verschillende organisaties.

Het panel vindt het passend voor het gekozen onderwijsconcept dat de kennisbasis en de kennisinhouden niet in detail zijn gespecificeerd. Omdat elke student aan het eind van de opleiding wel moet zijn toegerust voor bepaalde authentieke situaties, vindt het panel het belangrijk dat de opleiding met de betrokken partijen in het werkveld nagaat welke typen authentieke beroepssituaties minimaal aan de orde moeten komen opdat studenten competenties ontwikkelen die relevant zijn voor de beroepswerkelijkheid.

Het onderwijsconcept van de Ad is nieuw, maar er is al ervaring opgedaan met het werkplekleren en de inzet van studietoelichters in de mbo-praktijkroute die met het Friesland College is ontwikkeld. Ook het werken met ateliers (werkplaatsen) is al uitgetoetst in de mbo-praktijkroute. Dat biedt vertrouwen in de slaagkansen van het Ad-programma. Docenten moeten nog worden geworven, maar het is duidelijk wat er van hen verwacht gaat worden. Omdat het programma – terecht - op kleine schaal zal starten, zullen er in het begin niet veel docenten nodig zijn. De HRM-afdeling van Stenden Hogeschool is al met de voorbereidingen gestart. Het panel acht het daarom realistisch dat zij op tijd beschikbaar zijn.

Samenvattend is het panel van oordeel dat de voorwaarden aanwezig zijn om dit innovatieve onderwijsconcept goed in praktijk te brengen en ervoor te zorgen dat studenten de beoogde eindkwalificaties kunnen realiseren.

Conclusie: Voldoet

4.3 Toetsing

4.3.1 Standaard 3

Het Ad-programma beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Bevindingen

De toetsing in het Ad-programma SW&Z is leerwegonafhankelijk. De leeruitkomsten liggen vast, maar de route ernaartoe kan verschillen. Het gaat erom dat een student kan laten zien wat hij/zij beheerst en dat de opleiding die kennis en kunde valideert. Daarvoor is cruciaal dat de beoogde leeruitkomsten en de beoordelingscriteria helder gedefinieerd zijn. Zoals vermeld bij standaard 1 worden de criteria in kalibreersessies nog aangescherpt. Het is belangrijk dat dit proces is afgerond bij de start van het programma. Omdat de kalibreersessies al zijn gestart, heeft het panel hier voldoende vertrouwen in.

De acht eenheden van het Ad-programma worden formatief getoetst. Het gaat om feedback en reflectie op de leeruitkomsten en de toetsing is ontwikkelingsgericht. De formatieve toetsing bestaat uit een productassessment en een gesprek op basis van een kritische reflectie. De student is zelf verantwoordelijk voor het schrijven van een kritische reflectie op basis van de leeruitkomsten. De student beschrijft hoe hij/zij kan aantonen aan een bepaalde leeruitkomst te voldoen en onderbouwt dat met bewijsmateriaal. Het productassessment toetst of de student in kenmerkende en kritische beroepscontexten professioneel handelt volgens het vereiste gedrag, met een juiste toepassing van theoretische inzichten en op het gewenste niveau. In de loop van een eenheid verzamelt de student hiervoor bewijzen in een portfolio. Bewijzen kunnen variëren van beroepsproducten en theoretische en methodische verantwoordingen tot ervaringsverslagen en beoordelingen van derden. De studietoets coacht dat de bewijzen een adequate balans laten zien tussen kennis, vaardigheden, houding en gedrag, gerelateerd aan NLQF-niveau 5. Kennis en vaardigheden worden niet apart getoetst, maar zijn onderdeel van de formatieve toetsing. De student maakt in de beroepsproducten zichtbaar hoe kennis en vaardigheden in de praktijk zijn toegepast. Het gesprek richt zich op de persoonlijke ontwikkeling, de persoon als instrument in zijn/haar werk en op het formuleren van volgende leerdoelen. Bij de afronding van een eenheid ontvangt de student een certificaat.

Aan het eind van de propedeuse (na afronding van vier eenheden) en aan het eind van het Ad-programma vindt summatieve toetsing plaats. Deze examinering bestaat uit een performance assessment en een eindgesprek. Het gesprek is de toetsing van de leerlijn persoonlijke ontwikkeling. Het performance assessment is de toetsing van de leerlijn ontwikkeling van vakmanschap. Het performance assessment is een integrale beoordeling van het beroepsbekwaam handelen in een authentieke situatie, dat wil zeggen in een bedrijf of instelling. Het is een proeve van bekwaamheid, met voorbereidende, uitvoerende en evaluatieve opdrachten, die gezamenlijk ingevuld wordt in de driehoek opleiding-werkveld-student. Gezamenlijk wordt ook besproken welk gedrag zichtbaar moet zijn, gekoppeld aan het NLQF-niveau 5. De student wordt beoordeeld op vier manieren van handelen: vraaggestuurd, integraal, cyclisch en zelfsturend. De beoordeling wordt uitgevoerd door twee docenten/examinatoren van de hogeschool. Het panel herhaalt dat het voor het civiel effect van het diploma noodzakelijk is dat authentieke beroepssituaties zijn gedefinieerd en dat de leeruitkomsten op het juiste niveau en voldoende specifiek zijn gedefinieerd. Daarnaast is het belangrijk dat de examinatoren geschoold zijn in het afnemen van het assessment. Het panel vernam tijdens het bezoek dat dit een onderdeel is van de docentprofessionalisering en dat de nieuwe docenten hierin worden geschoold.

De kwaliteit van de toetsing wordt op een aantal manieren geborgd. De Onderwijs- en examenregeling is leidend. Studenten hebben dezelfde rechtsbescherming als in meer traditioneel vormgegeven opleidingen. De toetsing is transparant doordat student en coach aan het begin van het programma en ook van elke eenheid afspraken maken over de leerroute, de begeleiding en de toetsing, en dit vastleggen in een onderwijsvereenkomst. De validiteit wordt geborgd doordat opleiding en werkveld voortdurend met elkaar in gesprek zijn over wat van een Ad'er op de verschillende onderdelen wordt verwacht. Ontwikkelingen in de beroepspraktijk kunnen daardoor geïncorporeerd worden in de beoordeling, zodat het programma actueel blijft. De betrouwbaarheid wordt geborgd door de al eerder genoemde kalibreersessies en door het vierogenprincipe. De examencommissie benoemt de examinatoren/assessoren en borgt de kwaliteit van de toetsing door de uitwerking nauwkeurig te volgen en zo nodig aan de bel te trekken. De examencommissie heeft een toetscommissie ingesteld die de kwaliteit van de formatieve en summatieve toetsing steekproefsgewijs controleert op validiteit, betrouwbaarheid en transparantie.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsing goed aansluit bij het onderwijsconcept en bij het onderwijsprogramma, en consistent is uitgewerkt in de combinatie van formatieve en summatieve toetsing. Het systeem stelt wel hoge eisen aan de borging. Het performance assessment kan pas uitgevoerd worden als de leeruitkomsten en beroepsbekwaamheden op niveau 5 zijn geoperationaliseerd en er heldere criteria zijn vastgelegd. Voor het civiel effect van het diploma is dit noodzakelijk. Het panel heeft er vertrouwen in dat dit tijdig gereed zal zijn, omdat er al een start is gemaakt met de kalibreersessies. Er zijn voldoende borgingsmechanismen in de vorm van Onderwijs- en examenregeling, examencommissie, toetscommissie, vierogenprincipe en docentprofessionalisering. Het panel vond het gesprek met de examencommissie informatief en overtuigend. Het panel beoordeelt het systeem van toetsing daarom als voldoende.

Conclusie: Voldoet

4.4 Algemene conclusie over de kwaliteit van het Ad-programma

De beoogde eindkwalificaties zijn uitgewerkt in leeruitkomsten die in nauw overleg met het werkveld zijn geformuleerd. De integratie van service, welzijn en zorg past bij de transitie die momenteel in de zorgsector plaatsvindt. Doordat het programma vormgegeven wordt in de beroepspraktijk, draagt het ertoe bij dat niet alleen de studenten maar ook de medewerkers in een lerende modus terecht komen. Het onderwijsconcept is innovatief. Het is consistent uitgewerkt door een enthousiast en gedreven team, dat deels kan terugrijpen op ervaringen met de praktijkroute, een vergelijkbare flexibele aanpak van mbo-opleidingen van het Friesland College. Ook het systeem van toetsing is in overeenstemming met het onderwijsconcept. Het panel formuleert een aantal aanbevelingen om het karakter van een brede beroepsopleiding en het civiel effect van het diploma te garanderen, maar op basis van de gesprekken die het panel tijdens het bezoek met de betrokkenen heeft gevoerd, heeft het panel er voldoende vertrouwen in dat de studenten de beoogde eindkwalificaties kunnen realiseren.

De kwaliteit van het nieuwe Ad-programma is voldoende.

4.5 Aanbevelingen

Ter ondersteuning van de verdere ontwikkeling van het programma doet het panel de volgende aanbevelingen:

1. Gebruik de reeds gestarte serie kalibreersessies om tot een omschrijving van authentieke beroepssituaties te komen die het Ad- en het bachelorniveau goed onderscheidt, en zorg voor een goede integratie van beroepsbekwaamheden, leeruitkomsten, niveau-indicatoren en zorggebieden.
2. Zorg ervoor dat elke student tijdens de opleiding kennismaakt met verschillende beroepscontexten, zowel in de intramurale als de extramurale zorg.
3. Leg in overleg met de betrokken partijen vast welke typen authentieke beroepssituaties minimaal aan de orde moeten komen in het programma en koppel daaraan relevante theorie, literatuurbronnen en de te ontwikkelen competenties en toetscriteria.
4. Organiseer niet alleen *learning communities* per organisatie, maar ook instellingsoverstijgende *learning communities*, waarin studenten uit verschillende praktijkorganisaties en met verschillende achtergronden met elkaar in contact komen.
5. Start op korte termijn met de werving en eventueel aanvullende scholing van docenten, coaches en praktijkbegeleiders, zodat zij voldoende voorbereid aan hun nieuwe opdracht kunnen beginnen.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van het Ad-programma zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	2. Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoet
3 Toetsing	3. Het Ad-programma beschikt over een adequaat systeem van toetsing	Voldoet
Algemene conclusie		Voldoende

Bijlage 1: Samenstelling panel

Voorzitter

Mr. drs. Kete Kervezee

Mr. drs. Kete Kervezee studeerde sociale wetenschappen (UvA, 1975) en Nederlands Recht (UvA, 1975). Aansluitend werkte ze aan de Hogeschool van Amsterdam als docent aan de sociaal-agogische faculteit (1975-1989), als faculteitsdirecteur sociaal-agogische opleidingen (1989-1992) en als faculteitsdirecteur lerenopleidingen en pedagogiek (1993-1996). Van 1996 tot 1998 was ze landelijk procesmanager vernieuwing lerarenopleidingen in opdracht van minister van Onderwijs en HBO-Raad, van 1998 tot 2001 algemeen directeur Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Utrecht. Daarna was ze Inspecteur-Generaal van het Onderwijs, OCW (2001-2007) en Inspecteur-Generaal van Werk en Inkomen, SZW (2007-2008). Ze was voorzitter van de PO-Raad van 2008 tot 2013 en vicevoorzitter resp. voorzitter van de Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen Zorginstituut Nederland (2012 – 2017). Haar huidige nevenactiviteiten als toezichthouder zijn bij het Fonds Podium Kunsten (vice-voorzitter resp. voorzitter, 2009-2019), Hogeschool Utrecht (voorzitter, 2007–2017), Bestuursraad CAOP (sinds 2014) en Sociale Werkplaats Utrecht (2009-2017, commissaris). Momenteel vervult ze daarnaast adviserende functies als lid resp. vicevoorzitter van de Raad voor Nederlandse Taal en Letteren (2011-2017), in de Raad van Toezicht resp. als forumlid bij de Stichting Lezen en Schrijven (2015) en als advieslid bij de Stichting leerKRACHT.

Leden

Prof. dr. J.P Wilken

Prof. dr. Jean Pierre Wilken (Eindhoven, 1958) studeerde Andragologie en Psychologie aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Hij specialiseerde zich in de zorg ten behoeve van mensen met langdurige en complexe problematiek. Hij introduceerde, samen met anderen, de psychosociale rehabilitatiebenadering en de supportbenadering in Nederland. Sinds 2002 is hij lector bij het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht. Hij bekleedt hier de leerstoel 'Participatie, Zorg en Ondersteuning'. Daarnaast is hij gasthoogleraar bij de Universiteit van Tallinn, Estland. Zijn onderzoeksgebied betreft de deelname aan de samenleving van mensen die zich in een sociaal kwetsbare positie bevinden, en de bijdrage die sociale professionals hieraan kunnen leveren. Hierbij wordt gewerkt aan een professioneel ondersteuningsparadigma waarbij verschillende perspectieven met elkaar verbonden worden, zoals zorgethische uitgangspunten, de rehabilitatie- en presentiebenadering, narratieve betekenisgeving, herstel, ervaringskennis en kwaliteit van leven.

Dr. Tineke Schoot

Dr. Tineke Schoot studeerde hbo-verpleegkunde (Nijmegen, 1979) en Gezondheidswetenschappen (Universiteit Maastricht, 1987). Zij promoveerde op het onderwerp 'Client-Centred Care: Balancing Perspectives of clients and nurses in home care' (Universiteit Maastricht, 2006). Dit onderzoeksthema is nauw verweven met de thema's Service, Welzijn & Zorg. Zij is hoofddocent aan de faculteit Gezondheidszorg van Zuyd Hogeschool en voorzitter van de Curriculumcommissie van de hbo-Bachelor Verpleegkunde. De ontwikkeling van deze hbo-bacheloropleiding is gebaseerd op maatschappelijke ontwikkelingen zoals verwoord in het advies van de Commissie Innovatie Zorgberoepen en Opleidingen (2016). Tineke Schoot is voormalig kernteamlid van de

Master of Arts Therapies (2008-2016). Schoot is auteur van diverse boeken over onderwijs op hbo-niveau in verpleegkundige methodiek. Zij is voormalig projectleider van diverse (RAAK) projecten rond opzet van interdisciplinaire Leernetwerken/ Communities of Practice.

Student-lid

Arend Wesdijk

Arend Wesdijk (student-lid), voormalig student aan de deeltijdbacheloropleiding Culturele Maatschappelijke Vorming (Social Management) van de Hogeschool Utrecht. Hij werkte eerder als maatschappelijk werker en consultant bij een welzijnsorganisatie in Utrecht. Daar coördineerde hij onder meer georganiseerde burenhulp, de BoodschappenPlusBus en Maaltijdbegeleiding aan huis. Later werkte hij als projectmanager kenniscentrum bij het Nationaal Ouderenfonds. Hij schreef onder meer het antipestprotocol voor woonzorgcentra en vertaalde wetenschappelijk onderzoek naar praktische handvatten voor medewerkers in de ouderenzorg. Hij onderzocht eerder de kwaliteit en toekomst van Culturele en Maatschappelijke Vorming in Nederland (2013), in opdracht van het landelijk opleidingsoverleg CMV. Ook onderzocht hij met Prof.Dr. Hans van Ewijk de sociale basisinfrastructuur in Amersfoort (2015), dat de basis legde voor een nieuwe invulling van die structuur. Hij verzorgde diverse trainingen op het terrein van participatie, onder meer over armoedebeleid, de inzet van ervaringsdeskundigheid en het herkennen van en omgaan met psychische klachten bij klanten van sociale diensten. Hij werkte tevens als fractiemedewerker in de Eerste Kamer en ontwikkelde hij de functie van knelpuntencoach, die hij zelf vervulde voor drie gemeenten. Als knelpuntencoach hielp hij inwoners, wijkteams en mantelzorgers met het vinden van een passende oplossing, wanneer zij er onderling en/of met de gemeente niet uitkomen. Hij visiteerde eerder nieuwe en bestaande opleidingen op het terrein van Social Work en zorg (o.a. Voeding en diëtetiek en Fysiotherapie). In 2013 raakte hij ernstig verbrand, waardoor ook zijn studie kwam stil te liggen. Naderhand pakte hij zijn maatschappelijke rol weer op, onder meer als voorzitter van de Vereniging van Mensen met Brandwonden.

Alle panelleden en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Henri Ponds, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en Marianne van der Weiden, secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 11 april 2017.

Locatie: Woonzorgcentrum Anna Schotanus (onderdeel van Zorggroep Alliade), Marktweg 104 te Heerenveen.

Programma:

- 09.15 - 10.45 uur Showcase/ gesprek panel met (aspirant) studenten en werkenden/lerenden
- Aurelia Stoelwinder, studente mbo verzorgende IG, praktijkroute
 - Wieb Koopmans, alumna SPH deeltijd
 - Anneke Kramer, docent SPH, coach werkpleklers
 - Sil Wester, student mbo maatschappelijke zorg, praktijkroute
 - Clarinda de Jager, student mbo maatschappelijke zorg, praktijkroute
 - Elles Rauwerda, adviseur kennis en ontwikkeling Zorggroep Alliade, lid ontwerpteam Ad-programma
- 10.50 - 11.50 uur Introductie en gesprek panel met directie en management
- Alie Schokker, Head of School Social Work and Arts Therapies (SWAT), Stenden Hogeschool
 - Rudolf Winius, directeur School voor Zorg, Service & Welzijn, Friesland College
 - Hugo Broekman, directeur Meriant, onderdeel Zorggroep Alliade
 - Jeanette van Ommen, Opleidingsmanager Alfa College
- 12.00 – 13.00 uur Lunchpauze
- 13.00 - 14.00 uur Gesprek panel met werkveldpartners
- Renate de Noord, manager HR Maeykehiem
 - Adrienne Wempe-de Jong, manager onderzoek en ontwikkeling, Zorggroep Alliade
 - Anneke Kiewiet, regiomanager Friese Wouden voor Heerenveen en Opsterland
 - Martin van Iperen, directeur Kwartier Zorg en Welzijn, lid Raad van Advies School Social Work and Arts Therapies
 - Aliene Haar, Algemeen manager De Zorgzaam, thuiszorgorganisatie in Drenthe
 - Mieke Hollander, werkvelddeskundige, zelfstandig adviseur
- 14.10 - 15.10 uur Gesprek panel met ontwerpteam en adviseurs
- Willeke Steursma, onderwijskundige Stenden, lid ontwerpteam
 - Judith Veldman, docent, lid ontwerpteam
 - Elles Rauwerda, zorggroep Alliade, lid ontwerpteam vanuit werkveld
 - Trudy Wiersma, extern deskundige werkpleklers mbo en hbo, lid ontwerpteam
 - Jan Deutekom, extern deskundige, adviseur praktijkroute Friesland College
 - Roland Kuipers, teamleider, academic Dean, lid/trekker ontwerpteam

- 15.15 - 16.00 uur Gesprek panel met de examencommissie cq borging
- Ina Smit, lid examencommissie Social Work and Arts Therapies, docent SPH
 - Danny Beetsma, onderwijskundige, toetsdeskundige
 - Wiebe Tijmsma, HRM senior consultant, professionalisering
 - Philip Coté, extern juridisch deskundige, betrokken bij pilot flexibilisering opleidingen
 - Trudy Wiersma, extern deskundige werkplekieren, onderwijsontwikkeling en toetsing
- 16.00 -17.15 uur Overleg panel
- 17.15 - 17.30 uur Terugkoppeling panel
- Wiep Koehoorn, senior beleidsmedewerker externe kwaliteitszorg
 - Alie Schokker, Head of School SWAT
 - Roland Kuipers, teamleider, Academic Dean
 - Edu Hoekstra, docent, coach
 - Trienke Wolters, secretaresse
 - Inge Moed, officemanager projecten SWAT
- 17.30 uur Afsluiting visitatie

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier Ad-programma/instelling

- Informatiedossier
- Onderwijs- en examenregeling 2017-2018 (conceptversie)
- Course document
- Overzicht van de samenwerking met het werkveld
- Rapport instroom- en arbeidsmarktrelevantieonderzoek
- Aanvraagformulier macrodoelmatigheidstoets
- Besluit macrodoelmatigheid Ad Leeuwarden
- Besluit macrodoelmatigheid Ad Emmen

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Adviesrapport flexibilisering hoger onderwijs maart 2014
- Uitgangspunten flexibel onderwijs Stenden versie 4.0
- Stenden gids flexibilisering
- Handreiking pilots flexibilisering
- Activiteitenplan flexibel hoger onderwijs voor volwassenen NHL-Stenden
- Enneüs rapport arbeidsmarktrelevantie en instroom Ad SW&Z
- Addendum Enneüs rapport arbeidsmarktrelevantie en instroom Ad SW&Z
- Zorgpleinnoord 2016- arbeidsmarktverkenning
- Veldverkenning NHL Stenden Cure Care en Hospitality maart 2014
- Rapport Meer van Waarde – verkenningscommissie HSAO
- Kervezee 2016 – Anders kijken, anders leren, anders doen – opleiden in zorg en welzijn in het digitale tijdperk
- Adviescommissie NLQF-EQF
- Stenden wereldwijd onderwijs en onderzoek 'de koers van Stenden 2013-2017'
- Stenden notitie bevoegde en bekwame docenten 1 juli 2016
- Stenden memo docentprofiel werving, introductie en professionalisering LLL versie 7b
- Advanced skills-21st Century Skills Ad SW&Z
- Resumé samenwerking werkveld Ad SW&Z
- Ontwerpversie wet invoering associate degree opleiding
- Beoogde flyer Ad SW&Z 2017
- Plan van aanpak CIV Healthy Ageing Friesland (16025)
- Kalibreersessie borgingcommissie: 'Anders waarderen'
- Kalibreersessie borgingcommissie: 'Formatief toetsen'
- Kalibreersessie borgingcommissie: 'Niveaubeschrijvingen NLQF als instrument voor het vastleggen van criteria en feedback geven bij beoordeling
- Kalibreersessie borgingcommissie: criteria voor kalibreersessies
- Landelijk opleidingsdocument sociaal werk februari 2017 LOO
- Advies wetsvoorstel invoering associate degree opleiding
- HBO 2025 Wendbaar weerbaar, strategische visie Vereniging Hogescholen
- Handleiding voorbehouden handelingen
- Cv's ontwerpteam

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

Ad	Associate degree
Ba	bachelor
EC	European Credits (studiepunten)
hbo	hoger beroepsonderwijs
NLQF	Netherlands Qualification Framework
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en examenregeling
SWAT	School Social Work and Arts Therapies
SW&Z	Service, welzijn en zorg

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van het nieuwe Associate-degreeprogramma Service, Welzijn & Zorg van de Stenden Hogeschool.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvaio.net
W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 005226